

Комунистичная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦКі МККП (б) ЦВКі СНК БССР

59 (8035) 13 сакавіка 1938 г., нядзеля ЦАНА 10 МАП.

ПРЫГАВОР НАРОДА

Мем нашай вялікай савецкай дзяржавы... Права-трацкісцкага блока... Смерць праклятым шпіёнам і збочнікам!

Смерць праклятым шпіёнам і збочнікам! Смерць з твару зямлі ашалелых шпіёнскіх сабак! Прыговор савецкага суда над Бухарыным, Рыкавым, Ягодзі, Крэцінскім і іншымі збочнікамі і шпіёнамі...

Вялікі Сталін вучыць нас быць пільнымі, не забываць аб капіталістычным акружэнні. Усё, што выявілася на працэсе антысавецкага «права-трацкісцкага блока», яшчэ і яшчэ раз напамінае нам аб гэтым мудрым указанні любімага правадары, нашага роднага Сталіна.

Беларускі народ, на свабоду і шчасце якога, рабілі замах імяніцы і польскія шпіёны Бухарын, Рыкаў, Шаранговіч, Хадзімаў, Чарыкоў і іншыя палюбныя, разам з усімі прапоўніцямі СССР з найвялікшым энтузіязмам сустрачаюць прыговор гнусным бандытам. Толькі такога прыговору і чакаў увесь савецкі народ.

НАРАДА АКТЫВА РАБОТНІКАЎ АБОРОННАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

У рабоче-нарады прынялі ўдзел старшыня Савета Народных Камісароў СССР тав. В. М. Молатаў, намеснік старшыні Соўнаркома СССР тав. А. І. Мікіян, нарком Ваенна-Марскога Флоту тав. Сіроўні і камандарм 2-га ранга тав. Кулік. Тав. В. М. Молатаў выступіў на нарадзе з падтрымкай ірыка прамоваў. Ён паставіў перад работнікамі абароннай прамысловасці рад канкрэтных задач, гаварыў аб пачуці адназначнага перад дзяржавай, якое асабліва павінна быць развіта ў работнікаў абароннай прамысловасці. Асноўная задача прадпрыемстваў абароннай прамысловасці — поўнацісна ліквідаваць брак. Тав. Молатаў напаміў і шляхі для вырашэння гэтай важнейшай задачы.

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА „ПРАВА-ТРАЦКІСЦКАГА БЛОКА“

ПРЫГАВОР

ІМЕМ СІЮЗА СОВЕЦКІХ СОЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК

ВАЕННАЯ КАЛЕГІЯ ВЯРХОЎНАГА СУДА СІЮЗА ССР У СКЛАДЗЕ:

Старшынстваючага — старшыні Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Сіюза ССР армваенюрыста В. В. УЛЬРЫХ Членаў: намесніка старшыні Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Сіюза ССР корваенюрыста І. О. МАТУЛЕВІЧА і члена Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Сіюза ССР дывваенюрыста Б. І. ІЕУЛЕВА

Пры сакратару — ваенным юрысце І ранга А. А. БАТНЕР

з удзелам Дзяржаўнага абвінавачыўца — Пракурора Сіюза ССР тав. А. Я. ВЫШЫНСКАГА і членаў маскоўскай калегіі абаронаў т. т. І. Д. БРАУДЭ і Н. В. КОМАДАВА — у адкрытым судовым пасяджэнні, у горадзе Маскве 2—13 сакавіка 1938 года, разглядзела справу па абвінавачанні:

- 1. Бухарына Нікалая Іванавіча, 1888 года нараджэння;
2. Рыкава Алексея Іванавіча, 1881 года нараджэння;
3. Ягоды Генрыха Грыгор'евіча, 1891 года нараджэння;
4. Крэцінскага Нікалая Нікалаевіча, 1888 года нараджэння;
5. Ракоўскага Хрысціяна Георгіевіча, 1873 года нараджэння;
6. Розенгольца Аркадзія Паўлавіча, 1889 года нараджэння;
7. Іванова Владзіміра Іванавіча, 1893 года нараджэння;
8. Чэрнова Міхаіла Александроўвіча, 1891 года нараджэння;
9. Грыньно Грыгорыя Фёдаравіча, 1890 года нараджэння;
10. Зеленага Ісака Абрамавіча, 1890 года нараджэння;
11. Бессонава Сяргея Алексеевіча, 1892 года нараджэння;
12. Ірамава Акмяля, 1898 года нараджэння;
13. Хадзімава Файзулы, 1896 года нараджэння;
14. Шаранговіча Васілія Фаміча, 1897 года нараджэння;
15. Зубарэва Пракопія Тімафеевіча, 1886 года нараджэння;
16. Буланова Паўла Петровіча, 1896 года нараджэння;
17. Левіна Льва Грыгор'евіча, 1870 года нараджэння;
18. Плетнёва Дамітрыя Дамітрыевіча, 1872 года нараджэння;
19. Казанова Ігнація Нікалаевіча, 1891 года нараджэння;
20. Мансімава-Дзіноўскага Беняміна Адамавіча (Абрамавіча), 1900 года нараджэння;
21. Кручонава Петра Петровіча, 1889 года нараджэння.

Усіх у злучэннях, прадугледжаных арт. арт. 58-1а, 58-2, 58-7, 58-8, 58-9 і 58-11 КК РСФСР, а Іванова, Зеленага і Зубарэва, апрача таго, у злучэннях, прадугледжаных арт. 58-13 КК РСФСР. Папярэднім і судовым асуджэннем устаноўлена: Палесудныя Бухарын, Рыкаў, Ягода, Крэцінскі, Розенгольц, Грыньно, Шаранговіч, Хадзімаў, Ірамаў, Іванов, Зубарэў, Зелены і Чарны, з'яўляючыся непрыкрытымі ворагамі савецкай дзяржавы, у 1932—33 гадах па заданню разведкі вярхоўнага ўдзелу СССР замежных дзяржаў арганізавалі збройную групу пад назвай «права-трацкісцкага блока», які аб'яднаў падпольныя антысавецкія групы трацкістаў, прыхільнікаў, віноўцаў, меншавікоў, эсэраў, буржуазных нацыяналістаў Украіны, Беларусі, Грузіі, Арменіі, Азербайджана, Сярэдня-Азіяцкіх рэспублік.

«Права-трацкісцкі блок» паставіў сваю мэту звар'яжэнне існуючага ў СССР сацыялістычнага грамадства і дзяржаўнага ладу, аднаўленне ў СССР капіталізму і ўдзел буржуазіі шляхам дыверсійна-шкодніцкай, тэрарыстычнай, шпіёнска-збраліцкай дзейнасці, накіраванай на падрыў эканамічнай і абароннай магутнасці Савецкага Саюза і садзеянне замежным агрэсарам у паражэнні і расчлененні СССР. Паставіўшы сваю мэту ажыццяўлення сваіх значных замыслаў заключылі праз ворага народа Л. Троцкага і асобных удзельнікаў антысавецкага «права-трацкісцкага блока» пагадненне з прадстаўніцтвамі некаторых замежных дзяржаў аб узброенай дапамозе ў звар'яжэнні савецкай дзяржавы ў СССР на ўмовах яго расчленення і адтаржэння ад СССР Украіны, Беларусі, Прымор'я, Сярэдня-Азіяцкіх і Закаўказскіх рэспублік — на карысць памянёных замежных дзяржаў.

Гэты збраліцкі зговор «права-трацкісцкага блока» з прадстаўніцтвамі замежных дзяржаў аб'яўляў тым, што кіруючыя ўдзельнікі антысавецкай змовы з'яўляліся прамымі агентамі замежных разведкаў і ажыццяўлялі на працягу многіх гадоў шпіёнскую дзейнасць на карысць гэтых разведкаў. Крэцінскі па прамому заданню ворага народа — агента германскай і англійскай разведкі Л. Троцкага ўступіў у збраліцкі зговор у 1921 годзе і быў германскім шпіёнам да дня свайго арэшту ў 1937 годзе, атрымліваючы за сваю шпіёнскую работу і на злучэнні дзейнасць трацкісцкай арганізацыі па 250 000 германскіх марак золатам штогод. Розенгольц пачаў шпіёнскую работу для германскага генеральнага штаба ў 1923 годзе, для англійскай разведкі ў 1926 годзе. Ракоўскі з'яўляўся агентам англійскай разведкі з 1924 года і японскім шпіёнам з 1934 года. Чарноў пачаў шпіёнскую работу на карысць Германіі ў 1928 годзе, звар'яжыўся з германскай разведкай пры садзеянні вяломага менавітка-эмігранта Дана. Шаранговіч быў завербаваны і перакінуты польскай разведкай для шпіёнскай работы ў СССР у 1921 годзе і быў польскім шпіёнам да дня свайго арэшту. Грыньно з'яўляўся германскім і польскім шпіёнам з 1932 года. Па заданню ворага народа Л. Троцкага і кіруючых удзельнікаў «права-трацкісцкага блока» — Бухарына, Ры-

кава і Ягоды — члены «права-трацкісцкага блока» Розенгольц, Крэцінскі, Ракоўскі, Грыньно і Бессонаў у аўтазбраліцкіх матах уступілі ў непасрэдную злучэнні з прадстаўніцтвамі вярхоўнага ўдзелу СССР замежных дзяржаў і вялі а імі перагаворы аб формах дапамогі замежным агрэсарам у выпадку іх паходу на Савецкі Саюз (арганізацыя тэрарыстычных і дыверсійна-шкодніцкіх актаў, шпіянаж). Кіраўнікі «права-трацкісцкага блока», у тым ліку Рыкаў, Бухарын і Ягода, былі не толькі поўнацісна асяроджаны аб шпіёнскай дзейнасці сваіх саўдзельнікаў, але ўсяляк заахвочвалі распаўсюджванне шпіёнскіх сувязей і самі давалі ўважлівы ўдзел членам «права-трацкісцкага блока» пры іх збраліцкіх перагаворах з прадстаўніцтвамі замежных дзяржаў, фарсіруючы падрыхтоўку замежнай інтэрвенцыі.

Па прамых дырэктавах замежных разведкаў удзельнікі «права-трацкісцкага блока» арганізавалі дыверсійна-шкодніцкія групы, ахапіўшы імі рад прадпрыемстваў прамысловасці, транспарту, сельскай гаспадаркі і сістэмы таварабароты і вялі разбуральную дзейнасць, маючы сваёй задачай паралізаваць гаспадарчае жыццё краіны і паставіць абароназдольнасць Савецкага Саюза. Па ўказанні японскай разведкі ўдзельнікі «права-трацкісцкага блока» арганізавалі ў Далёка-Усходнім краі кружныя поезда з вакоўскім грузам на станцыі Валачаўка і поезда № 501 па перагонне Хор-Дармідонтаўка, а таксама збралі некалькі дыверсій на палях у Сучане. Усе гэтыя дыверсіі суправаджаліся чалавечымі афарами. Па дырэктавах ворага народа Л. Троцкага і на аснове зговору з прадстаўніцтвамі замежных дзяржаў Розенгольц праводзіў у сістэме Наркмазнапганду шкодніцкую работу, накіраваную на аказанне дапамогі Германіі і Японіі ў суправаджэнні нанесеннем эканамічных страт СССР. Апрача таго, Розенгольц шляхам розных валютных камбінатных сістэматычна фінансаваў Троцкага. Чарноў па заданню германскай разведкі і ўказанняў Рыкава выкарыстаў сваю аказію службовае становішча ў амерыканскіх органах СССР для арганізацыі праз сваіх саўдзельнікаў раду буйных дыверсійна-шкодніцкіх актаў на зніжэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і паваніненне сельскагаспадарчых мабільна-заспаваў, па скарачэнню палітоў конскага складу і буйнай рагатай жывёлы, у прыватнасці шляхам штучнага распаўсюджвання эпідэміяў, прычым толькі ва Усходняй Сібіры ў 1936 годзе ў выніку гэтага загінула каля 25 000 коней. Грыньно па заданню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» і германскай разведкі, з мэтай выклікаць незадаволенне насельніцтва і тым самым абцяжчыць выработку сваіх прыхільнікаў, праводзіў у сістэме Народнага Камісарыята Фінансаў шырокую шкодніцкую работу, якая выражалася ў затрыманні вышплат заробатнай платы, драным абслугоўванні насельніцтва аплатамі касамі, незаконным спажыванні некаторых падагатаў з сялян і іншых шкодніцкіх мерапрыемствах. Шаранговіч, з'яўляючыся адным з кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока», фінансаваным нацыянальна-фашысцкай арганізацыяй, па заданню польскіх разведчых органаў і кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» — Рыкава і іншых, разгарнуў шырокую дыверсійна-шкодніцкую дзейнасць у галіне сельскай гаспадаркі, жывёлагадоўлі і прамысловасці Беларусі, абцяжочыў тым самым ажыццяўленне задач агрэсару ў выпадку іх узброенага нападу на БССР. Ірамаў і Хадзімаў па ўказанню Бухарына разгарнулі вялікую дыверсійна-шкодніцкую работу ў розных галінах народнай гаспадаркі Узбейстана з мэтай выклікаць незадаволенне насельніцтва і тым самым стварыць спрыяльныя ўмовы для падрыхтоўкі ў перыяд замалей інтэрвенцыі ўзброеных выступленняў супроць савецкай дзяржавы. Зелены арганізаваў у Цэнтраласіі і ў сістэме спажываўчай кааператываў шкодніцкія групы і пры іх дапамозе, з мэтай выклікаць незадаволенне насельніцтва, забяспечыў планіраванне тавараў, затрымліваў працоўнае іх у вёску, псаваў і гнаў прадукты харчавання, падліваў у іх шкло і віскі, наўмысна зрыўваў забеспячэнне прадметамі першай неабходнасці пізавай галіўнай сеткі кааператываў. Іванов па заданню Бухарына праводзіў шкодніцка-дыверсійную дзейнасць у лясной гаспадарцы Паўночнага края. Зубарэў, з'яўляючыся актыўным удзельнікам падпольнай арганізацыі прыхільнікаў, па заданню Рыкава займаўся шкодніцтвам у сельскай гаспадарцы ў раёне абласцей РСФСР. Пачаў з актыўнай дыверсійна-шкодніцкай дзейнасцю, удзельнікі «права-трацкісцкага блока» па заданню германскай, японскай і польскай разведкаў, пад непасрэдным кіраўніцтвам Рыкава і Бухарына і пры актыўным удзеле Іванова, Хадзімава, Ірамава, Зубарэва, Шаранговіча, Грыньно і Зеленага падрыхтоўвалі ў Сібіры, на Паўночным Каўказе, на Украіне, Белар-

усі, Узбейстане і ў іншых мясцовасцях Савецкага Саюза бандыцка-шаўстанчыя кулацкія кадры для арганізацыі ўзброеных выступленняў у тылу Чырвонай Арміі да пачатку інтэрвенцыі супроць СССР.

У матах распіраўня бандыцка-шаўстанчых кулацкай базы, па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока», Бухарын устанавіў арганізацыйныя сувязі з падпольным ЦК эсэраўскай арганізацыі, якая дзейнічала ў СССР, а таксама з закардонным ЦК эсэраў.

Па прамому зговору з замежнымі разведкамі і па заданню ворага народа Л. Троцкага «права-трацкісцкі блок» арганізаваў рад тэрарыстычных актаў супроць кіраўнікоў ВКП(б) і Савецкага Урада.

У 1934 годзе адзін з кіруючых удзельнікаў «права-трацкісцкага блока» Рыкаў асабіста стварыў тэрарыстычную групу для падрыхтоўкі і правядзення тэрарыстычных актаў у адносінах таварышаў Сталіна, Молатава, Кагановіча і Варашылава.

У жніўні 1937 года Розенгольц асабіста прываў зрабіць тэрарыстычны акт у адносінах таварыша Сталіна, для чаго не раз дабіваўся ў яго прыёму.

Зладзейскае забойства С. М. Кірава, ажыццяўленае 1-га снежня 1934 года ў Ленінградзе кіраўніцтва збройных тэрарыстычных цэнтрах, як гэта ўстаноўлена папярэднім і судовым следствам на данай справе, было арганізавана па рашэнню «права-трацкісцкага блока», пры чым непасрэдным удзел у арганізацыі гэтага тэрарыстычнага акта прымаў падсудны Ягода, які даў спецыяльны ўказанні сваім саўдзельнікам, прадаваўшым у Ленінградзе ўраўненні НКВД, не перашкаджаць правядзенню гэтага злачынства.

Па ўказанню ворага народа Л. Троцкага кіраўнікі «права-трацкісцкага блока» ў 1934 годзе прынялі рашэнне заб'яваць працэсарскага пісьменніка Максіма Горкага. Гэты страшны тэрарыстычны акт было даручана арганізаваць Ягодзе, які, азнавіўшы з мэтай змовы хатняга ўрача М. Горкага — доктара Левіна, а затым урача Плетнёва, даручыў ім шляхам шкодніцкіх метадаў злучэння дабіцца смерці М. Горкага, што і было выканана пры кіруючым удзеле ў гэтай злачыннай справе доктара Левіна. Актыўны ўдзел у «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Па рашэнню кіраўнікоў «права-трацкісцкага блока» Ягода арганізаваў метадам шкодніцкага злучэння забойства старшыні АДПУ тав. В. Р. Менжынскага і намесніка старшыні Савета Народных Камісароў СССР тав. В. В. Куйбышава, пры чым у правядзенні тэрарыстычнага акта ў адносінах тав. Куйбышава непасрэдным удзел прымаў Левін і б. сакратар Куйбышава, удзельнік падпольнай арганізацыі прыхільнікаў «права-трацкісцкага блока» б. сакратар М. Горкага — Кручонаў і б. сакратар НКВД — Буланов.

Выконваючы план змовы, «левыя» эсэры ў ліпені 1918 года, з ведама і згоды Бухарына, паднялі ў Маскве мяцеж з мэтай звяржэння Савецкага Урада; пры гэтым устаноўлена, што зроблены эсэрыя Каплан 30-га жніўня 1918 года замах на жыццё В. І. Левіна з'явіўся прамым вынікам злачынных замыслаў «левых» камуністаў на чале з Бухарыным і іх саўдзельнікаў «левых» і прыхільнікаў эсэраў.

Папярэднім і судовым следствам устаноўлена, што палесудны на данай справе — Зелены, Іванов і Зубарэў уступілі на шлях барбарыяна з рэвалюцыйным рухам рабочага класа нічога ў годны парнама.

Зелены быў агентам-правакатарам

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА „ПРАВА-ТРАКЦІСЦКАГА БЛОКА“

РАНІШНЯЕ ПАСЯДЖЭННЕ ПІ САКАВІКА

ПРАМОВА ДЗЯРЖАўНАГА АБВІНАВАўЦЫ—ПРАКУРОРА СІЮЗА ССР тав. А. Я. ВЫШЫНСКАГА

П Р А Ц Я Г * *

Крэсінскі гаварыў: «Мы ішлі на аднаўленне капіталістычных адносін у СССР і тэрытарыяльна ўступкі буржуазным дзяржавам, з якімі аб гэтым дагаварыліся».

У гэтым, па сутнасці кажучы, і ёсць увесь сэнс злачыннай дзейнасці Блока.

Ад Крэсінскага ў цынізме сваіх паказанняў не адстае і Грынёў. Грынёў-ж прама паказваў, што задача, пастаўленая іх замежна-разведчымі часпадарамі, заключалася, галоўным чынам, у тым, каб дапамагчы замежным агрэсарам. Гэта была, гаварыў Грынёў тут, агульная пазіцыя і тракцістаў, і прыхваці, і буржуазна-нацыяналістычных арганізацый, і, у прыватнасці, украінскай нацыянал-фашысцкай арганізацыі.

Гэта азначала падрыхтоўку абароннай магутнасці Савецкага Саюза, падрыхтоўку работы ў арміі і абароннай прамысловасці, адкрыццё фронту ў выпадку вайны і правакацыю гэтай вайны.

Няма чаго казаць, ганаровыя задачы! Самы пералік гэтых злачынных мэтаў з галавой выдае гэты блок, які чысцейшым бандам шпіёнска-разведчых арганізацый некаторых замежных дзяржаў.

Гірамаў тут нам раскажаў аб тым, як гаварыў прапра-тракцісцкага блока, і ў першую чаргу Бухарын, угаварваў яго прыняць усе меры да таго, каб ператварыцца ў сапраўдную агентуру замежных разведкаў.

Маскоўскія гаварылі «права-тракцісцкага блока» інфармавалі Ікрамава аб японска-германскай, як іныя гаварылі, «арыентацыі», аб сувязі з немцамі і японцамі. У імя чаго? У імя той-жа задачы, якая так выпукала была паказаная і Грынёў і Крэсінскім.

Другая сустрэча была прысвечана абмеркаванню пытання аб шкідніцтве. Трэцяя сустрэча была прысвечана пытанню аб сувязі з Англіяй. Аб гэтым тут вельмі падрабязна і поўна гаварыў абвінавачваемы Хаджаев.

Што-ж гаварыў яму Бухарын? Ён гаварыў, што трэба арыентавацца на Англію, што калі зараз вайны не будзе, калі хутка інтэрвенцыя не будзе, — нашай справе «капут».

Бухарын, па сутнасці кажучы, тут не адмаўляў гэтага разгавору. Гэта-ж паўтараў і другі абвінавачваемы Хаджаев.

Аб тым, якія былі гэтыя ўзаемаадносін паміж замежнымі разведкамі і Блокам, можна сказаць пад рэшт фактаў, з няўхільнасцю ўстаноўленых на даным судовым следстве.

Я напамню вам допыт падсуднага Рыкава. На пытанне аб тым, што прадстаўляла сабой буржуазна-фашысцкая арганізацыя, дзейнічаючы ў Беларусі пад кіраўніцтвам Галазедзі, Чарыкова і Шаранговіча, Рыкаў павінен быў прызнаць, што нават колькі-небудзь буйнае назначэнне аднаго з работнікаў і кіруючыя пасты ў Беларусі паўраднё ўгадвалася з польскай разведкай.

Я напамню вам паказанні падсуднага Іванова, які тут ужо гаварыў аб тым, што часамі ўдзельнікі Блока не адрашчывалі, дзе дзейнічаюць правыя, а дзе дзейнічае замежная разведка, да такой ступені ўсё ў іх перапліналася. Я напамню вам таксама і тое, што, па слоўнах Іванова, Бухарын рэкамэндаваў яму звязцца з англійскай разведкай.

Бухарын гаварыў, што Англія мае вельмі вялікія інтарэсы ў Паўночным краі. Ён гаварыў, што з гэтай краінай у цэнтры прыхваці ёсць пагадненне аб дапамоце прыватным у асяродку савецкай улады і што ў гэтым пагадненні прадугледжваецца забеспячэнне інтарэсаў англійскіх леспрамысловаў у лясной гаспадарцы Паўночнага края.

Іваноў паказваў, што Бухарын рэкамэндаваў яму паставіць справу такім чынам, каб паказаць англійскай буржуазіі, што правыя ахвотна ідуць на задавальненне ўсякага роду эканамічных і фінансавых інтарэсаў гэтай буржуазіі, рэкамэндаваў выдаваць авансы англійскай буржуазіі ў тым, каб, з аднаго боку, не страціць падтрымку для сябе, а з другога, не страціць давер'я.

Аб гэтым-жа гаварыў, па сутнасці, і Ракоўскі, калі ён паказваў, якое часта стваралася супярэчнае становішча для «добраўмысленных» агентаў замежных разведкаў, якім выглядае гэты ўплыў старычок, які сядзіць тут перад вамі на лаве падсудных. Сам Ракоўскі прадстаўляе такога спецыяліста, які служыў адначасова і японскай і англійскай разведкам і паліцаў разам з Юрэнёвым у «цяжкае» для іх становішча.

«Мы, — гаварыў тут Ракоўскі, перадаючы словы Юрэнёва, — апынуліся ў такім пераломе, што часамі не ведаем, як сябе весці. Ваішо — яны-ж задаволены аднаго з нашых контрагентуў, не пакрыўдыць другога. Вось цяпер, напрыклад, узнікае антаганізм паміж Англіяй і Японіяй у кітайскім пытанні, і нам прыходзіцца мець сувязь і з англійскай і з японскай разведкамі...».

Пяцкае становішча для разведчыка! Цяжкае становішча для англійскага і японскага шпіёна.

У гэтай сувязі трэба сказаць аб Бухарыне, які хацеў тут паказаць, што па сутнасці кажучы ён не за паражэнне СССР, і не за шпіянж, і не за шкідніцтва, і не за дыверсію так як і наогул ён да гэтай практы-

най справы мець адносіны не павінен, бо ён «старэтык», які займаўся праблематыкай усеагульных пытанняў.

Калі Бухарын задаюць аб гэтым пытанне: «Інакш кажучы, была арыентацыя на дапамогу некаторых замежных дзяржаў?», ён адказаў: «Так, гэта можна і так сказаць». Ён не хоча прама сказаць, а гаворыць, што «гэта можна і так сказаць». Можна і трэба так сказаць, бо гэта адвадывае сапраўднасці. На пытанне: «Інакш кажучы, арыентацыя на паражэнне СССР?», — Бухарын гаворыць, астаючыся верным сваёй туманнай славаеснай эквілібрыстыцы: «увогуле, сумарна, паўтараю — так».

Бухарын разам з Рыкавым і Томскім арганізавалі не жартуючы справу, а справу сур'ёзную, справу звяржэння савецкага ўрада і савецкай улады, не саромячыся рашуча ніякімі сродкамі. Страціўшы ўсюкую справу ўнутры СССР, накіраваўшы ўсе свае налізі на варажыю СССР замежную дзяржаву, яны дагаварыліся з ёй аб адкрыцці фронту, аб сумесным намеры разграбіць савецкі народ, савецкую дзяржаву для таго, каб шпыхаць здраду прабрацца да ўлады, якую ў гэты-ж момант яны павіны будучы палкам, беззадоўльна і поўнасна аддаць у рукі фашыстаў, у рукі сваіх сапраўдных гаспадароў.

Даволі іграць словамі Даволі эквілібрыстыкі, «філасофіі»! Гутарка ішла аб дзяржаўнай здрадзе, аб пераходзе на бок ворага, аб адкрыцці фронту, аб паражэнні СССР, аб разгроме нашай бацькаўшчыны.

Уся шпіёнская работа асобных саўдзельнікаў гэтай змовы на ўсёх участках у цэлым накіроўвалася Бухарына і Рыкавым. Усе шпіёнскія весткі ішлі ў адпаведныя органы па каналах пры дапамозе сродкаў і сувязей, якія былі ў руках Рыкава, Бухарына, Ягоды і іх саўдзельнікаў.

Тут на судзе раскрыліся ў поўнай меры сувязь Рыкава, Бухарына і Ягоды з разведкамі раду замежных дзяржаў. Разам з меншавікамі, з Данам, з П. Інтэрнацыяналам, з эсэрамі, з Масловым, з загранічнымі замежнымі разведкамі, разам з агрэсарамі яны праводзілі звержэнне савецкай улады і аднавіць уладу сапраўднага, мапабрага, стопроцэнтнага капіталізма, сапраўднага панавання памешчыкаў і фабрыкантаў.

Усе гэтыя шкідніцтвы, здрады, прадажніцтвы змешваліся з сістэматычным абсурдаваннем замежных разведкаў сакрэтнымі весткамі і рознага роду матэрыяламі. Крэсінскі, Розенгольц, Іваноў, Шаранговіч, Чэрноў, Ракоўскі, Ягода і іншыя сістэматычна перадавалі замежным разведкам тайны савецкай дзяржавы.

Аб сістэматычным абсурдаванні змоўчыцтвам з «права-тракцісцкага блока» замежных разведкаў мы маем даставорныя весткі.

Я прыяду тут вытрымку з таёй-сакай газеты «Міако» ад 20 лютага 1937 г., якая змяшчае ў сабе інфармацыю аб сакрэтным пасляджанні так называемай панава-бюджэтнай камісіі. Дэлегат Іосіа звярнуўся з апрапам да ваеннага міністра генерала Ступіана: «Ці вядома яму і арміі правазольнасць Сібірскай чыгункі».

Міністр адказаў на гэтае пытанне станоўча і сказаў, што правазольнасць Сібірскай чыгункі ў вядома, што яны маюць сістэматычна весткі аб пралужоўці згодынасці Сібірскай чыгункі ад маючыхся ў Расіі элементаў, знаходзячыхся ў апавізі да перапынкі савецкага ўрада. Праз іх у Японію атрымліваюць весткі аб Сібірскай чыгункі.

Вось яны гэтыя элементы, вось яны гэтыя лазутчыкі, разведчыкі, слугі імперыялізма, гандлюючыя інтарэсамі нашай краіны. Вось яны — агенты ваеннага міністра, зборачыя свае сілы на рубяжы нашай краіны для нападу на нашы савітаняныя грамадзтва.

Бухарын, Томскі, Рыкаў, Ягода збіраліся адкрыць фронт. Але і тут, як і ўсюды, як і ва ўсёй сваёй здрадніцкай рабоце, яны дзейнічалі як правакатары. І гэта таксама не выпадкова, бо гэта характарызуе метад работ гэтых паноў. Яны рыхтуюцца адкрыць фронт, але яны хочучы так паказаць справу перад рабочымі і сялянамі ўсёй нашай краіны, перад усім нашым народам, што фронт адкрылі не яны, а хтосьці іншы, што яны, наадварот, супроць адкрыцця фронту, супроць адрачы, яны нават заварыліся аб тым, як гэтых, хто адрачы фронт, па іх уласнаму загаду аддаць пад суд, каб сыграць, які цынічна выразаўся Бухарын, на патрыятычных залогам.

Пра выкрыта. Здрадніцкія маскі з іх твараў сарваны і сарваны раз і пазаўбодзі. Ні адзін з падсудных не паспеў адмаўляць сваёй злачыннай работы ў напрамку падрыхтоўкі паражэння СССР і расчланення СССР.

Троікі, як гэта было ўстаноўлена на папярэдніх працэсах і як гэта зноў пацверджана на даным працэсе, лагаварыўся з германскай і японскай разведкамі аб сумеснай барацьбе супроць СССР і савецкай улады. Мы і на гэтым працэсе маем на гэтым поладу вельмі падрабязныя паказанні аднаго з абвінавачваемых, імяна абвінавачваемага Бессонана.

Мы ведаем, што тракцісты змалі пад сваёй маскай дуршэўніцтва пралезлі на цэлы рад дастацоўка адказных пастоў, на якіх практычна ажыццяўлялася наша замежная палітыка Ракоўскага, Крэсінскага, Юрэнёва і іншых, бесонавы і ім палобныя — гэта-ж усё людзі, якія выконвалі дару-

чаную ім справу дыпламатычнага прадстаўніцтва СССР у знешніх зносінах. Гэтым, між іншым, яшчэ больш усугубляецца іх віна і цяжар іх адказнасці перад савецкай дзяржавай і савецкім народам.

Гэтыя паны скарысталі сваё пасадавае становішча, — і так рабіў і Ракоўскі, і Грынёў, і Крэсінскі, — для таго, каб сарваць справу міру, для таго, каб прыняць усе меры правакацыі магчымых сутычак ва ўгоду імперыялістам.

Другі пункт пагаднення — усеакавае супрадоўніцтва тракцісцкіх арганізацый у СССР з германскімі падпольнымі і шпіёнскімі арганізацыямі і іх агентамі. Для чаго? Для падрыхтоўкі і гаспадарчай магутнасці СССР, для паскарэння паражэння СССР у вайне.

Трэці пункт — салдзейнічанне германскага фашызма дзяржаўнаму перавароту ў СССР у мэтах пераходу ўлады ў рукі «права-тракцісцкага блока».

Чацверты — паскарэнне інтэрвенцыі і неадкладнае заключэнне міру з новым урадам пасля яго прыходу да ўлады — натуральны крок у плане той здрадніцкай работы, якую вялі гэтыя паны.

Пяты — адтаржэнне Украіны ад СССР у карысць Германіі, як адтаржэнне Прымор'я у карысць Японіі, як і адтаржэнне Беларусі ў карысць Польшчы, як расчланенне ўсяго навага Савецкага Саюза шпыхам адтаржэння асобных абласцей і республік і аддача іх у распараджэнне замежным імперыялістам.

Бухарын павінен быў тут прызнаць, што ўмовы, на якіх быў заключан гэты так называемы саюз, — а гэта зусім не саюз (а гэта ёсць, па сутнасці кажучы, гаспадарска-прыказачніцкі дагавор) — гэтымі ўмовамі былі: расчланенне СССР, адтаржэнне ад СССР Украіны, Прымор'я, Беларусі. Я запытаў Бухарына: «у карысць каго?» Ён адказаў: «у карысць Германіі, у карысць Японіі, часткова Англіі». Гэта ўласнае прызнанне Бухарына, ад якога яму няма куды ўсці і ад якога ён не ўцядзе.

Тракцісты і правыя дзейнічалі імяна ў адпаведнасці з гэтым пагадненнем.

У антысавецкім «права-тракцісцкім блоку» вядома месца займалі буржуазна-нацыяналістычныя групы, якія ўтварыліся ў некаторых нацыянальных республіках пад прыватным улівам агентуры тых-жа замежных разведкаў і пад непасрэдным кіраўніцтвам так званых цэнтры «права-тракцісцкага блока».

Здраднікі Грынёў, Хаджаев, Шаранговіч, Ікрамаў — гэта пражоныя, мадэрыя контррэвалюцыянеры розных масцей, а вялікім контррэвалюцыйным ставам, ад «Мілі Ісціхад», ад «Мілі Ісціхад» і «Мілі Ісціхад» ад «права-тракцісцкага блока».

Рыкаў запэўніў Хаджаева, што пад кіраўніцтвам прыхваці ўзбешскага нацыяналістычнага арганізацыя можа дабіцца «незалежнасці» Узбешскай республікі.

Разам з Рыкавым у гэтым-жа напрамку дзейнічалі і Бухарын, які ўс-

хваляў, па словах Хаджаева, германскі фашызм, гаварыў, што фашызмака Германія зараз усімі сіламі працуе над тым, каб зрабіць Германію гегемонам Еўропы, і што магчыма пагадненне паміж Японіяй і Германіяй для барацьбы з СССР.

Бухарын угаварваў Хаджаева знайсці шляхі і дарогі да англійскай разведкай паміж думамі калосамі: з аднаго боку Савецкім Саюзам з другога боку — Англіяй. Трэба прыстаць да якога-небудзь берага. І Бухарын штурхае Хаджаева, дастацоўка між іншым падрыхтавацца і самага па сабе, для таго, каб прыстаць да берага буржуазнай контррэвалюцыі.

Бухарын у гэтым напрамку апрапоўваў і Ікрамава, халі Ікрамаў такі, што яму таксама палеў у рот не клалі Бухарын хлусіў на Леніна, ён гаварыў, што каланіяльныя краіны не могуць прысці да сацыялізма пры падтрымцы пролетарыята СССР.

Права-тракцісцкія і буржуазна-нацыяналістычныя здраднікі, ва ўгоду сваім капіталістычным гаспадарам, халі вярнуць пад капіталістычнае ярмо вываленныя Вялікай сацыялістычнай рэвалюцыяй, раней прыгнатыя ў нас нароўны памешчыкі і капіталістамі-нароўны нашых брацкіх саюзных республік. Не смючы адкрыта сказаць аб сваіх здрадніцкіх планах паднявольнення народаў, паднятых на веляарнеўную вышыню ў рэзультатае ленынска-сталінскага нацыянальна-палітычнага і эканамічнага росквіту, — гэтыя здрадніцкія практыкавалі свае здрадніцкія, хлусілівыя, ашуканыя лозунгі і прамовы аб незалежнасці гэтых республік.

Быццам ёсць іншая краіна ў свеце, апрача СССР, дзе была-б сапраўды асабепана сапраўдна нацыянальна незалежнасць, сапраўдна і поўная нацыянальная культура, сапраўдны росквіт мільённых мас народаў! Такой краіны, апрача СССР, няма ва ўсім свеце! У той час, як у калоніях капіталістычных краін — у Індыі, Алжыры, Тунісе, Марока, як і ва ўсходніх краінах, народы томяцца пад цяжкім ярмом капіталістычнага гніту, дзе ўсё больш прагрэсіруе беднасць і жабратва, вымірае мас ад голаду, дзе квітнее сіфіліс, туберкулёз, дзе ўсё больш ілюзійны квітнее разарэнне і пауперызацыя, у СССР, у іх слаўных аднавіццях саюзных республік усе больш і больш расце матэрыяльны дабрабыт мас, усё вышэй і вышэй узнімаецца нацыянальна па форме, сацыялістычная па зместу культура, усё раласней і арчэй зьяе вялікімі благазаванымі праменямі зазяўшчае над багатымі, неабсяжымі прасторами гэтых республік новае сацыялістычнае сонца, сонца неўвадамай славы брацкага непаўнага саюза народаў — Саюза Савецкіх Сацыялістычных Республік.

завая спецыяльныя фабрыкі для вырапаўкі заразных прэпаратаў? Толькі ён. І ён гэта ажыццяўляў. Ён тут сам сказаў, што 25.000 коней загублена па яго заданню. У такіх краях, як Сібір, была знішчана вялікая колькасць коней. Шкіднікі спецыяльна прывялі рожку і чуму свінням. Рабілі гэта і ў Варонежскай вобласці, і ў Азова-Чорнаморскім краі, і ў Ленінградскай вобласці.

Розенгольц таксама дзейнічае так, як гэта пікавіць немцаў і японцаў. Ён заключае спецыяльна ў Інтэрэсах гэтых замежных дзяржаў нафтавы дагавор. Ён спецыяльна шкідніцка арганізоўвае экспарт золатаадыходаў у Інтэрэсах тых-жа дзяржаў, у прамое парушэнне Інтэрэсаў сваёй бацькаўшчыны. Ён арганізоўвае шкідніцкі і злачынны экспарт у Японію чыгуна, каб гэты чыгун пайшоў ажра на тыя сааралы, якімі збіраецца японская ваеншчына, калі не бамбардыраваць, то ва ўсім выпадку, палохай нашу бацькаўшчыну. Ён усяляе затрымлівае абаронны імарт. Ён дзейнічае так, як яму загадала разведка, скарыстоўваючы сваё высокае становішча, ашукваючы, прадажніцка-вераломна здраджваючы свайму дзяржаўнаму доўгу.

Ікрамаў разам з Хаджаевым не адстае ў шкідніцтве ад сваіх цэнтральных «салаг». Ён сам паказваў тут аб шкідніцтве ў Намангане, аб шкідніцтве на паўкаматальных фабрыках, на бавоўначышальных заводах, аб шкідніцтве ў арганізацыі бавоўнавай гаспадаркі. Па іх паказаннях, у арганізацыі гэтай шкідніцкай падрыхтоўкі работы роля Рыкава і Бухарына была зусім выразнай — роля, якую можна назваць кіруючай.

Зеленскі. Тут я толькі ўкажу на гэта ганебнейшую практыку падкідання ў прадметы харчавання шкла і цвікоў, у прыватнасці ў масла, што біла па самых пострых жыццёвых Інтэрэсах, Інтэрэсах здароўя і жыцця нашата насяельніцтва. Шкла і цвікі ў масле! Гэта-ж такое страшнае злачынства, перад якім, мне здаецца, бядаюць усе іншыя палобнага роду злачынствы. У нашай краіне, багатай усялякімі рэсурсамі, не магло і не можа быць такога становішча, калі які-б та ні было прадукт апазавы ў недахвапе. Імяна таму задачай усёй гэтай

шкідніцкай арганізацыі было — лабіраваць такога становішча, каб тое, што ў нас ёсць у дастатку, зрабіць дэфіцытным, трымаць рынак і праграбы насяельніцтва ў напружаным стане. Напамню гэты толькі эпизод з дзейнасці Зеленскага: гісторыя з 50 вагонамі яек, якія Зеленскі знішчыў сьвядома для таго, каб Маскву пакінуць без гэтага неабходнага прадукта харчавання.

Арганізуючы шкідніцтва, усе гэтыя рыкавы і Бухарыны, ягоды і Грынёў, розенгольцы і Чэрновы і т. д., і т. д. прадзелвалі ў гэтай галіне пэўную мэта — напярэбаць залушчыць сацыялістычную рэвалюцыю кахцявай працоўнай голаду. Не ўдалося і ніколі ўдалося!

Шаранговіч разводзіць анемію — падлае 30 тысяч коней. Шаранговіч падрывае трафікую прамысловасць. Шаранговіч сьцямоае нас нацыянальна рознь, развіваючы нацыяналістычныя пачуцці сярод бядарускага насяельніцтва.

Іваноў разбурае заводы, разбурае лозодна-папярочную прамысловасць, пня з асарожнасцю, з аглядак, яны бы зналіта не пашкодзіць Інтэрэсы англійскіх гаспадароў, якім «права-тракцісцкі блок» хацеў перадаць лозодную гаспадарку і на якіх працаваў мера сіл сваіх і магчымасцей.

І к гэтаму дадаецца арганізацыя прамых і адкрытых узброеных выступленняў супроць савецкай улады. Бухарын паслае разам з Рыкавым Шаранговіча на Паўночны Каўказ, Якавенка на Сібір, які і выклікае там пачатак станіцкі рух, звязваюцца з казачымі лагавардэўскімі коламі за граніцамі рыхтуючы казачы дэсант на Паўночны Каўказ. Рыкаў з Зубавым арганізоўваюць на Урале паўстанніцкія рады. Ікрамаў з Хаджаевым арганізоўваюць паўстанніцкія рады пад кіраўніцтвам тых-жа Бухарына, Рыкава і іншых у Сярэдняй Азіі з мулла, усякага роду дэкаляраваных элементаў. Нават Іваноў у Паўночным краі той прапуе над арганізацыяй станіцкіх атрадаў, па прамому даручэнню Бухарына з высланых кулакоў, відавочна такім чынам Бухарын і халі цёў забяспечыць кулакам магчымасць «урастання ў сацыялізм».

ЗАБОЙСТВА ДЗЯЧОУ СОВЕЦКАЙ ДЗЯРЖАВЫ С. М. КІРАВА, В. Р. МЕНЖЫНСКАГА, В. В. КУЙБЫШЭВА А. М. ГОРКАГА

Я пераходжу іпсера да наступнага раздзела, а імяна — да тарыстычнай дзейнасці абвінавачваемых і залучаных і ажыццяўленых імі забойстваў дзячоў савецкай дзяржавы: забойстваў С. М. Кірава, В. Р. Менжынскага, В. В. Куйбышэва, А. М. Горкага і да забойства М. А. Пешкова.

Гэта адзін з найбольш змрочных і найбольш цяжкіх момантаў працэса. Як Рыкаў матываваў пераход сваёй падпаловай групы да тэрара? Вельмі адкрыта. Ён гаварыў: «Пры негалежнам змоўніцкім характары контррэвалюцыйнай арганізацыі прыхваці, пры адсутнасці якой-небудзь масавай базы для яе контррэвалюцыйнай работы, пры адсутнасці наваго якім-небудзь іншым шляхам прысці да ўлады прыняцце тэрара далава, па думцы цэнтры, якусці-ці перспектыву».

Смартрым колатам і смуродам вее ад гэтых паказанняў Рыкава і іншых права-тракцісцкіх фашысцкіх змоўшчыкаў.

Бухарын таксама стаў за тэрара, халі ён заўважыў, арыентаваўся хутчэй не на тэрара, а на масавыя паўстанні. Ну, як ён там арыентаваўся, гэта яго справа тлумачыць, але мы ведаем, што ён вельмі даўно, — зараз гэта трэба лічыць поўнасна паказаным, — прымаў уладзе яшчэ ў 1918 годзе ў арганізацыі тарыстычных актэў і Капала, і «лэвых» эсэраў, і тракцістаў, і прыхваці эсэраў. Ён сам гаворыць поўным голасам аб тым, што затым у 1932 годзе ён выдзе перагаворы з більным эсэрам Семёнавым, арганізатарам тарыстычных актэў і кіраўніком баявых эсэраўскіх дружын, выдзе перагаворы аб арганізацыі тарыстычнай барацьбы супроць таварышта Сталіна і таварышта Кагановіча. У 1932 годзе Бухарын праз Пятакова і Селова выдзе перагаворы аб той умова, дырктыве або, як ён называе, устаноўцы Троцкага, якая заключалася ў неабходнасці перайсці да тэрара. Змоўніцкі блок шырока разгортае арганізацыю тарыстычных груп, якіх практычна падрыхтоўваюць узначленне тарыстычных актэў, забойства Кірава. Гэта забойства было поўнасна раскрыта і выкрыта на папярэднім працэсе, але толькі цяпер устаноўлена, што дзейнасць тракцісцка-зіноўскага цэнтры, забіўшага Сергея Міранавіча Кірава, не была самастойнага характары. Цяпер устаноўлена, што Кіраў быў забіты па пастанове вось гэтага імяна «права-тракцісцкага» цэнтры, вось гэтага блока, які можна назваць цэнтрам усіх цэнтрыў.

Абвінавачваемы Ягода паўтараў да на судзе, што забойства Кірава зроблена па прамому рашэнню «права-тракцісцкага блока», што гэта рашэнне ажыццяўлена было Ягодай, на якога і быў укладзены гэты ганебны абавязак.

Ягода паўтараў на судзе, што Рыкаў і Бухарын удзельнічалі ў прыняцці гэтага рашэння; што Рыкаў і Енукеідзе ўдзельнічалі на паслядзённі цэнтры, дзе абмеркавалася пытанне аб забойстве С. М. Кірава; што Ры-

каў і Енукеідзе прымалі, такім чынам неспарэдным ўдзел у абмеркаванні сьцямоа пытання аб забойстве Сергея Міранавіча Кірава. На маё прамое пытанне, ці праўду тут гавораць Бухарын і Рыкаў, заўважыў, што яны і ведалі аб гэтым забойстве, Ягода заўважыў, што гэтага быць не можа, там што, калі Енукеідзе перадаваў аб тым, што «права-тракцісцкі блок» на сумесным паслядзённі раішым пытанне ў чынічнны тарыстычнага актэ на Кіравым, — ён, Ягода, адмаўляўся з гэтага па некаторых «стактычных» казіспіратыўных меркаваннях, але ўсё-ж іспытаў, што гэта — рашэнне партызанскай кучкі змоўшчыкаў, што гэта рашэнне выхадзіла ад «права-тракцісцкага блока», у якім актэўны ўдзел прымаў і Бухарын і Рыкаў.

Зараз у дакладнасці ўстаноўлена што забойства таварышта Кірава было зроблена пры бліжэйшым удзеле Ягоды. Я лічу даказаным і тое, што забойства было зроблена пры бліжэйшым удзеле Рыкава і Бухарына.

Але забойства Кірава не абмяжоўваецца, як гэта ўстаноўлена судовым следствам, тарыстычнай дзейнасцю права-тракцісцкай здрадніцкай і змоўшчыкаў.

Як устаноўлена следствам, Алексеем Маскімавіч Горкі, Вячаслаў Рудольфавіч Менжынскі і Валерыя Владзіміравіч Куйбышэў палі афармілі тарыстычных актэў, ажыццяўленых па заданню гэтага-ж «права-тракцісцкага блока». Паў афары забойства і сні А. М. Горка

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА „ПРАВА-ТРАЦКІСЦКАГА БЛОКА“

РАЊШНЯЕ ПАСАЎДЖЭННЕ І САКАВІКА ПРАМОВА ДЗЯРЖАўНАГА АБВІНАВАУЦЫ—ПРАКУРОРА САЮЗА ССР ТАВ. А. Я. ВЫШЫНСКАГА

(П Р А Ц Я Г)

Гэта — забойца з гаранна невякрасна. Яго меркаванні, і тут не апраўдаліся. Гэты аказалася гнілой, яна прадася. Яго і яго падлая злычынства выкрыты, выкрыты не збралішкі разведкаў, якую арганізаваў і якую накіроўваў супроць савецкай дзяржавы і напай іонаў збралішкі Яго, а выкрыў сапраўдны, сапраўды большай разведкаў, якой кіраваў адзін з гнейшых сталінскіх спадчынік — Нікалай Іванавіч Ежов.

Будзе і Яго гутарыць на тэму, якая ў пункту погляду тых гараўных якая шукаў Яго, адправіць на свет Менжынскага і выбарыня Ім яфіры. Яго высувае сваю вумную думку: дабіцца смерці, і гаворыць, ад хваробы, або, як у судзе сказаў: «я прызнаю вінаватым у захворванні Максіма Горкага».

Калі Ежові дае перадаць рашэнне кантактнага цэнтра аб забойстве Кірава, я выражаў апаненні, — агарыў Яго, — што прамы тэрарыстычны акт можа праваліцца не толькі мяне, але і ўсю арганізацыю. Я ўказаў Ежову да менш абеспеченым спосабам і наложыў яму, нудзе, ад тым, як пры дапамозе рачоў быў умяршан Менжынскі. Ежові дазваляў, што забойства права павіна ўчыніцца так, як азначана, і што забойства гэта злі на сябе трагічны і зноўшчы, а наша справа — не пераказка.

«Што датычыць безапазнага спосабу ўмяршэння пры дапамозе рачоў, то Ежові дазваляў, што ў гэтым час цэнтр абмяркуе, каго імяна з кіраўніцтва партыі і ўрада патрэбна будзе заць гэтым спосабам у першую чаргу».

«Што датычыць безапазнага спосабу ўмяршэння пры дапамозе рачоў, то Ежові дазваляў, што ў гэтым час цэнтр абмяркуе, каго імяна з кіраўніцтва партыі і ўрада патрэбна будзе заць гэтым спосабам у першую чаргу».

«Пра некаторы час, пры наступнай сустрэчы май і Ежові, ён аведаміў мне, што цэнтр прымаў ашанне прыступіць да раду тэрарыстычных актаў над членамі Партыі і ўрада, пераказаў да над Максімам Горкім. Ежові дазваляў, што «права-трацкіскі блок», маючы на ўвазе, як і злычынства пераказваў зваржэнне овецкай улады, бачыў у асобе Горкага небяспечную фігуру. Горкі — непакійны прыхільнік сталінскага кіраўніцтва, і несумнення, у выпадку рэалізацыі змовы, узыме олас пратэсту супроць нас, змучычкі».

«Пра некаторы час, пры наступнай сустрэчы май і Ежові, ён аведаміў мне, што цэнтр прымаў ашанне прыступіць да раду тэрарыстычных актаў над членамі Партыі і ўрада, пераказаў да над Максімам Горкім. Ежові дазваляў, што «права-трацкіскі блок», маючы на ўвазе, як і злычынства пераказваў зваржэнне овецкай улады, бачыў у асобе Горкага небяспечную фігуру. Горкі — непакійны прыхільнік сталінскага кіраўніцтва, і несумнення, у выпадку рэалізацыі змовы, узыме олас пратэсту супроць нас, змучычкі».

«Пра некаторы час, пры наступнай сустрэчы май і Ежові, ён аведаміў мне, што цэнтр прымаў ашанне прыступіць да раду тэрарыстычных актаў над членамі Партыі і ўрада, пераказаў да над Максімам Горкім. Ежові дазваляў, што «права-трацкіскі блок», маючы на ўвазе, як і злычынства пераказваў зваржэнне овецкай улады, бачыў у асобе Горкага небяспечную фігуру. Горкі — непакійны прыхільнік сталінскага кіраўніцтва, і несумнення, у выпадку рэалізацыі змовы, узыме олас пратэсту супроць нас, змучычкі».

«Пра некаторы час, пры наступнай сустрэчы май і Ежові, ён аведаміў мне, што цэнтр прымаў ашанне прыступіць да раду тэрарыстычных актаў над членамі Партыі і ўрада, пераказаў да над Максімам Горкім. Ежові дазваляў, што «права-трацкіскі блок», маючы на ўвазе, як і злычынства пераказваў зваржэнне овецкай улады, бачыў у асобе Горкага небяспечную фігуру. Горкі — непакійны прыхільнік сталінскага кіраўніцтва, і несумнення, у выпадку рэалізацыі змовы, узыме олас пратэсту супроць нас, змучычкі».

жынскага, супроць Куйбышава і супроць Алексія Максімавіча Горкага. Звартае на сябе ўвагу спосаб, пры дапамозе якога гэтыя забойствы зроблены. Гэта — спосаб паступовага ўмяршэння, забойства з гарантыяй, аб якім гаварыў Яго, — гэта спосаб забойства пры дапамозе скарыстання спецыяльных ведаў саўдзельнікаў. Не дрэнна задумана! Левін, Плетнёў і Казакоў, Максім-Дзюкоўскі, Кручкоў, Буланаў — банда забойцаў, спецыяльна падрыхтаваная банда, удзельнічала ў гэтай справе. Я хачу звярнуць вашу ўвагу на асаблівы спосаб і асабістую ролю ў ажыццяўленні гэтага забойства, якую адграты абвінавачваемыя ўрачы — Левін, Казакоў і Плетнёў. Але паярэнне і хачу спыніцца на некалькіх заўвагах. Гісторыя і хроніка крэмльскіх забойстваў нам гаворыць, што за апошнія дзесяцігоддзі атручванні пры дапамозе прафесійнальных забойцаў амаль сышлі са сцэны.

Меса гэтых атручванняў занялі ўрачы. Калі вы раскрывае падручнік судовай медыцыны доктара Карла Эмэрта, прафесара Бернскага ўніверсітэта, вы знойдзеце тут надзвычай павучальныя ўказанні. Эмэрт піша: «Забойствы пры дапамозе атручвання сталі цяпер рэдзей, параўнальна з ранейшым, часткова таму, што для не ўрача стала цяжка забіць аднаго чалавечка, адсутнасць тэрарыстычнай падрыхтоўкі, — усё гэта, а самага пачатку арганізацыі савецкай улады, стварыла ў мяне нявер'е ў канчатковую перамогу справы партыі».

«Таму я і дагаварыўся з Рыкавым аб асобым сваім становішчы сярод праваў».

Аказваецца, Рыкаў улічваў дастаткова пэўна нават на Яго. Бо па сутнасці-ж кажучы, тое, што гаворыць Яго — гэта старая збралішкія падрыхтоўка школа палітычнага кар'ерыста і бюржэага нягодніка, гэта-ж сістэма Жозефа Фуша.

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

«У ліку сямісот шістдзясці, урачыста ўстапуаючы ў зал развенчанага караля ўваходзіць маўтва, а трохалітровы павязкай поперак тудзі народны прадстаўнік Жозеф Фуша».

Фуша, дэпутат ад горада Нанта Тонзура ўжо зарасла, духоўнае адзленне даўно скінута: як і ўсё тут, ён неадзеў грамадзянскае адзленне без усякіх упрэгажанняў.

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

«Якое месца зойме Жозеф Фуша? Сярод радыкалаў, на гары, або ў умераным, у даліне? Жозеф Фуша не доўга марудзіць; ён прыязна толькі адну партыю, якой астасца верным да канца: тую, якая мацней, партыю большасці. І на гэты раз ён уважвае і падлічвае пра сябе галасы; ён бачыць — у даны момант сіла ідзе на баку жырэндыстаў, на баку умераных. І вось ён садзіцца на іх лавы, побач з Кондларэ, Раланам, Сорванам, з тымі, хто трымае ў сваіх руках міністэрскія пасты, улічвае на ўсе назначэнні і размярковае прыбыткі. У іх асцродзіць ён адчувае сябе ўпаўнёненым, там займае ён месца».

ЮРЫДЫЧНЫЯ ПЫТАННІ

Я канчаю. У заключэнне я хачу паставіць некалькі пытанняў, якія я называю юрыдычнымі пытаннямі.

Раней за ўсё — пытанні аб саўдзеле. Як паказала судовая следства, не ўсе абвінавачваемыя ў роўнай ступені ўдзельнічалі ў злачынствах, якія прайшлі на гэтым судовым працэсе.

Асколь пытанне, у якой меры і ў якой ступені кожны з абвінавачваемых можа і павінен адказваць за прайздольныя ім абвінавачванні па абвінавачуемаму заключэнню.

Другое пытанне — у якой меры і ў якой ступені даказаны прайздольныя палітычныя абвінавачванні.

І трэціе пытанне — якога пакарання заслугоўвае абвінавачваемы.

Я адкажу, раней за ўсё, на другое пытанне. Шы даказаны, і ў якой ступені зроблены абвінавачваемыя злачынствы? Я думаю, што вы, таварышы судзі, у сваім прыговары адкажале на гэта пытанне станоўча: так, даказаны. Даказаны прызнаннем саміх палітычных, даказаны сведкамі, прайшоўшымі перад судом, даказаны заключэннем медыцынскай экспертызы, даказаны вшчэственымі доказамі.

Уся сукупнасць доказаў, мыслімых у крмінальным працэсе, ёсць тут, звараз у распрадажніні суда. На падставе гэтых доказаў суд зможа вызначыць сваё канчатковае рашэнне аб ступені вінаваты і таго ці іншага злачынцы, зрабіўшага гэтыя злачынствы.

Па-другое, у якой меры кожны з палітычных павінен на нашаму закону адказваць за ўсю сукупнасць зробленых гэтай змучышкі бандай злачынстваў. Я на гэта пытанне адкажваю: у поўным аб'ёме. Чаму?

Кожны палітычны павінен адказваць за ўсю сукупнасць злачынстваў, якія ён ажыццяўляў арганізацыйна, злучыныя задачы і мэты, злучыныя метады ажыццяўлення якіх былі кожнаму з іх вядомы, кожным адораны і прыняты. Тут мы наглядна толькі своеасабівае «раздзяленне працы» ў злачыннай дзейнасці, у залежнасці ад спецыяльных якасцей і сродкаў, знаходзячыся ў распрадажніні кожнага ўдзельніка банды. Гэта зусім натуральна і законнамерна з пункту погляду інтарэсаў усёй змовы ў цэлым.

У гэтай справе, таварышы судзі, у наяўнасці змучышкі група, агентура замежных разведкаў, аб'яднаная агульнай для ўсіх злачыннай мэтай. Канкрэтнай злачынства, зробленыя тымі або іншымі злачынцамі, гэта — толькі прыватныя выпадкі гэтага адзінага для ўсіх палітычных плана злачыннай дзейнасці.

Гэта агульнасць злачыннай дзейнасці юрыдычна выражана ў прайздольным усім палітычным абвінавачванні па арт. 58-11 УК РСФСР.

Вечарам 11 сакавіка, днём і вечарам 12 сакавіка на працэсе антысавецкага «права-трацкіскага блока» былі заслушаны апошнія словы палітычных адзінаў апазіцыі палітычна да барацьбы выкрыты і раздзялены цяжарам доказаў злачынцы і прызнавалі сябе вінаватым у найзлычыншых злачынствах, у здрадзе радзіме.

Палітычны Бессонаў указаў, што быў пасярэднікам у злачынных перагаворах «права-трацкіскага блока» з фашысцкімі коламі Германіі. У гэтых перагаворах выражалеся ў поўнай меры супрацоўніцтва права-трацкіскай змучышкі з замежнымі фашызмам і а злучышчы ў перагаворах, пракладвалі задачу арганізацыі антысавецкай вайны і расчленення СССР.

Бессонаў расказвае далей суду, як ён на працягу 10 месяцаў пасля свайго арышту змагаўся з судовым следствам, запраўчыў і не прызнаваўся ў той ролі, якую ён адграты ў змове. Толькі будучы выкрытым, Бессонаў стаў на шлях прызнання свайх злачынных дзеянняў.

Палітычны Грынько гаворыць: — Я стаю перад Вярхоўным Судом, як здраднік радзіме, як актыўны ўдзельнік права-трацкіскай змовы супроць перамогаў СССР сацыялі-

Гэта, аднак, не азначае, што ўсе павінны адказваць адпавядаюча. Гэта не выключае абавязкі суда індывідуалізаваць пакаранне ў залежнасці ад канкрэтнай ролі кожнага палітычнага ў данай справе.

З гэтага пункту гледжання я лічу, што з агульнага ліку абвінавачваемых належыць выдзеліць двух — гэта Ракоўскага і Бессонава. Я лічу, што Ракоўскі, які хача і зрабіў цяжыя злачынствы супроць савецкай дзяржавы, супроць савецкай улады, усім сваім становішчам у гэтай змове, сваёй калі можна так выразіцца, пэўнага роду адарванасцю ад усіх важнейшых, зробленых «права-трацкіскімі блокам» злачынстваў, заслугоўвае таго, каб да яго была прыменена менш суровая мера пакарання, чым да астатніх абвінавачваемых.

Тое-ж самае можна сказаць у пэўнай меры і аб Бессонаве, які, вядома, адораныя ад Чарнова, Розенгольца, Крэсцінскага або Рыкава хача-б тым, што яго ролі абмяжоўвалася ролю сувязіста, якая хача таксама злачынца, але па ўсёй сваёй істоты павіна апыняцца іншым, чым злачынствы асноўных абвінавачваемых на гэтай справе.

У адносінах гэтых асоб я лічыў бы магчымым прымяненне закона ад 2 кастрычніка 1937 года, дазваляючага суду ў асобных выпадках выбіраць паказанні сярэдняму пажыў 10 годамі пазбавлення волі і вышэйшай меры ошчынаў абавязкова.

У адносінах Ракоўскага і Бессонава можна абмежавацца 25 годамі турэмнага зняволення.

Па абвінавачуемаму заключэнню ўсе абвінавачваемыя выкрыты ў тым, што ў 1932-1933 г. яны па заданню разведкаў замежных дзяржаў склалі змучышкі і шпіёнаў, прадаваўшых ворагу нашу радзіму, расстраляць, як паганых псоў!

Патрабуе наш народ аднаго: раздзяліце праймаў гадзіну!

Пройдзе час. Маглі б ненавоньны здраднікі зарастаць бур'янам і чаргалахам, накрытыя вецным прэзэрваннем чэсных савецкіх людзей, усяго саўвечкага народа.

А над намі, над нашай шчаслівай краінай, па-ранейшаму ясна і радасна будзе зьявіць сваім светлым праменямі наша сонца. Мы, наш народ, будзем па-ранейшаму кроцьчы на ачышчэнні ад апошняй нечысці і мёрзасці мінулага дарова, на чале з нашым любімым правадніком і настаўнікам — влікім Сталіным — наперад і наперад, к камунізму!

Няма слоў, каб абрасаваць жудаснасць зробленых палітычных злачынстваў. Ды і ці патрэбны, пытаюся я, яшчэ якія-небудзь для гэтага словы? Не, таварышы судзі, гэтыя словы не патрэбны. Усе словы ўжо сказаны, усё разабрана да драбнейшых падрабязнасцей. Увесь народ інакш бачыць, што прадстаўляюць сабой гэтыя страшныя злачынствы.

Народ наш і ўсе чэсныя людзі ўстаго свету чакаюць вашага справядлівага прыговару. Няхай-жа ваш прыговар прагавіць па ўсёй нашай вялікай краіне, як набат, які кіла да новых падвігаў і да новых перамогаў! Няхай прагавіць ваш прыговар, як асяжалоўка і ўсёчашаючая наваліцца справядлівага савецкага пакарання!

Уся наша краіна, ад малота да старага, чакае і патрабуе аднаго: здра-

дзінаў і шпіёнаў, прадаваўшых ворагу нашу радзіму, расстраляць, як паганых псоў!

Патрабуе наш народ аднаго: раздзяліце праймаў гадзіну!

Пройдзе час. Маглі б ненавоньны здраднікі зарастаць бур'янам і чаргалахам, накрытыя вецным прэзэрваннем чэсных савецкіх людзей, усяго саўвечкага народа.

А над намі, над нашай шчаслівай краінай, па-ранейшаму ясна і радасна будзе зьявіць сваім светлым праменямі наша сонца. Мы, наш народ, будзем па-ранейшаму кроцьчы на ачышчэнні ад апошняй нечысці і мёрзасці мінулага дарова, на чале з нашым любімым правадніком і настаўнікам — влікім Сталіным — наперад і наперад, к камунізму!

зачы правых, арганізацыйна і дыверсій, актыўны ўдзельнік «права-трацкіскага блока».

Чэрнові пералічвае свае злачынствы ў галіне шпіянажа, шкодніцтва і дыверсій. Ён падкрэслівае, што яго дыверсійнай і шкодніцкай работай у сельскай гаспадарцы кіраваў Рыкаў ад імя «права-трацкіскага блока». Ён прыязна, што гэты блок быў «спайнаў асяжалоўка чыноўнікаў», не меўшай ніякіх кар'ернаў сярэд насельніцтва. Чэрнові просіць суд захаваш яму жыццё.

Палітычны Іванові расказвае суду аб прайздольным ім ганебным шляху, які пачаўся ў царскай ахранцы і закончыўся ў «права-трацкіскім блоку». Далей Іванові ўказавае, што свае злачынствы апошніх год ён рабаў пад неспрадлым кіраўніцтвам гавары «права-трацкіскага блока» Бухарына. Іванові лічыць нічымі спробы Бухарына паказаць сябе «тарарыткам», не маючым дачынення да практычнай контррэвалюцыйнай работы. Іванові просіць пралетарскі суд даваць яму жыццё.

Палітычны Крэсцінскі пачынае сваё апошняе слова з выкладання свайх ранейшых паслуг. Затым ён выклад-

зачы правых, арганізацыйна і дыверсій, актыўны ўдзельнік «права-трацкіскага блока».

Чэрнові пералічвае свае злачынствы ў галіне шпіянажа, шкодніцтва і дыверсій. Ён падкрэслівае, што яго дыверсійнай і шкодніцкай работай у сельскай гаспадарцы кіраваў Рыкаў ад імя «права-трацкіскага блока». Ён прыязна, што гэты блок быў «спайнаў асяжалоўка чыноўнікаў», не меўшай ніякіх кар'ернаў сярэд насельніцтва. Чэрнові просіць суд захаваш яму жыццё.

Палітычны Іванові расказвае суду аб прайздольным ім ганебным шляху, які пачаўся ў царскай ахранцы і закончыўся ў «права-трацкіскім блоку». Далей Іванові ўказавае, што свае злачынствы апошніх год ён рабаў пад неспрадлым кіраўніцтвам гавары «права-трацкіскага блока» Бухарына. Іванові лічыць нічымі спробы Бухарына паказаць сябе «тарарыткам», не маючым дачынення да практычнай контррэвалюцыйнай работы. Іванові просіць пралетарскі суд даваць яму жыццё.

Палітычны Крэсцінскі пачынае сваё апошняе слова з выкладання свайх ранейшых паслуг. Затым ён выклад-

(Працяг на 4-й стар.)

ПРАЦЭС АНТЫСОВЕЦКАГА „ПРАВА-ТРАЦКІСЦКАГА БЛОКА“ АПОШНІЯ СЛОВА ПАДСУДНЫХ

(П Р А Ц Я Г)

вае гісторыю сваёй барацьбы супроць партыі пад кіраўніцтвам Троцкага, гісторыю сваёй сувязі з германскімі рэйхсверам, а напаслядак — з германскімі фашыстамі.

У якасці амяжчваючай віну акалічнасці Крэсцінскі спасылка на тое, што ён быў на ведаў аб усіх баках злачыннай дзейнасці «права-трацкісцкага блока», што ён быў на ведаў аб тэрытарыяльных актах, зробленых удзельнікамі блока, а таксама не прымаў непасрэднага ўдзелу ў дыверсійных і шпіёнскіх дзеяннях. Крэсцінскі тлумачыць свае паводзіны ў першы дзень судовага працэсу, калі ён адмаўляў свае палітычныя паказанні, тым, што яму ніякі было прызначана перад светам у яго імя злачынствах. Ён просіць захаваць яму жыццё.

Падсудны Зубарэў каротка пералічыў зробленыя ім злачынствы. Прызнаючы вышэйшую меру пакарання за змяжчаны карай, ён усё ж просіць суд змякчыць яму прыговор.

Падсудны Рыкаў гаворыць: — Я зрабіў пачэйшыя дзяржаўныя злачынствы. Я зрадаў радзіме. Гэта зрада выражана ў адносінах з заклікамі ворагамі саветаў, выражана ў стаўленні на паражэнне СССР. У сваёй барацьбе «права-трацкісцкі блок» выражана ўсё арсенал сродкаў, якія калі-небудзь прымяняліся змоўшчымі арганізацыямі. Я быў не другароднай асоба ва ўсёй гэтай контррэвалюцыйнай арганізацыі. Таму я навінен несіці сугубую алказнасць за усё гэта.

Далей Рыкаў указвае на свой ўдзел у падрыхтоўцы дзяржаўнага перавароту. Прызнаючы сваю ролю ў выпрацоўцы ўстаноўкі «права-трацкісцкага блока» на тэрор, ён адмаўляе непасрэднага ўдзелу ў выязненні рашчыннага аб забойстве Кірава, Куйбышава, Менжынскага, Горкага, Пешкова.

Рыкаў адзначае актыўную ролю Бухарына ва ўсім без выключэння галінах падрыхтоўкі «права-трацкісцкага блока». Сваё слова Рыкаў зазначае зваротам да тых з сваёй былой аднадушнага, якія яшчэ аталілі нявыкрытымі. Ён заклікае іх дапамагчы ўраду раскрыць астаткі контррэвалюцыйнай арганізацыі, калі такія яе астаткі яшчэ дзе-небудзь захаваліся.

Падсудны Шаранговіч у сваім апошнім слове яшчэ раз пералічыў свае злачынствы перад совецкай краінай: шпіянаж на карысць польскага генштаба з 1921 года, кіраўніцтва нацыянал-фашысцкай арганізацыі ў Беларусі, арганізацыю тэрытарыяльных актў супроць кіраўніцтва партыі ў ўрада.

Падсудны Хаднаеў таксама прызнае свае цяжкія злачынствы. Ён кажа, што, не глядзячы на падрыхтоўку работ ворагаў народа, Совецкі ўзбекістан дабіў найвышэйшых дасягненняў. Ён адзначае, што перамога «права-трацкісцкага блока» прывяла-б да рэстаўрацыі феадальна-капіталістычных адносін у Узбекістане, да кабалы для узбекскіх рабочых і сялянскіх мас. Хаднаеў гаворыць, што разгром «права-трацкісцкага блока» палкам аспавядае інтарсам народаў СССР, у тым ліку і народа Узбекістана. Заключыўшы, што ён не займаўся шпіянажам і забойствамі, Хаднаеў просіць суд захаваць яму жыццё.

Падсудны Зеленой прызнае сваю службу ў царскай ахранцы і наступны ланцуг сваёй камарнацкай ахраны. У той жа час Зеленой скардае, што не прымаў ўдзелу ў рэальна-злачынствах, выкрытых на працэсе «права-трацкісцкага блока», у прыватнасці ў падрыхтоўцы ваеннага перавароту, у зносінах з замежнымі разведкамі і ў тэрытарыяльных актах.

Падсудны Ібрамаў заўвагае, што ў якасці актывага ўдзельніка «права-трацкісцкага блока» ён нясе адзас-

нась за ўсе злачынствы апошняга. Ібрамаў гаворыць, што «права-трацкісцкі блок» рыхтаваў каланіяльную залежнасць народу Узбекістана. — Наш шлях быў шлях прыгнёту, шлях забалення народа Узбекістана, — прызнае ён. — Нацыяналісты хачелі атапіць Узбекістан у крыві рабочых і сялян.

Як і іншы падсудны, Ібрамаў хадзіў на суд перад савецкім судом аб захаваанні яму жыцця.

— Я падвойны шпіён, японскі і англійскі, — гаворыць падсудны Ракоўскі, заўважваючы аб сваім раскаянні.

Ракоўскі выказвае жаль, што на лаве падсудных няма Троцкага, гавара права-трацкісцкіх бандытаў. Гаворач аб азначэнствах трацкістаў, ён указвае, што яны заўсёды былі імпародным пелам у арганізацыі большэвіцкай партыі. Сам Ракоўскі перад тым, як уступіць у партыю большэвікоў, быў звыш чэраці стагоддзя ў ралах II Інтэрнацыянала I, па яго ўласных словах, быў звычайна апартунімам апошняга. З першых-жа дзён свайго ўступлення ў большэвіцкую партыю трацкісты змагаліся супроць кіраўніцтва ВКП(б). Гэты шлях прывёў іх да зрады радзіме, шпіянажа, да арганізацыі тэрытарыяльных актў, да падрыхтоўкі контррэвалюцыйнага паўстання.

Напамінаючы, што пракурор знайшоў магчымым абмежаваць ў адносінах да яго патрабаваннем доўгалетняга зняволення, Ракоўскі ўказвае на свае стара-годы, звяртаючыся да суда з хадзіўствам скараціць тэрмін гэтай зняволення.

Падсудны Розенгольц гаворыць аб сваёй ранейшых заслугах. Затым, даючы характарыстыку трацкізму, ён называе Троцкага «самым брудным агентам фашызма» і заўвагае: — Трацкізм — гэта брудная банда забойцаў, шпіёнаў, правакатараў, трыццеліў, гэта брудная банда пасобнічкі капіталізма.

Падсудны Бухарын прызнае за сабой рад злачынстваў, у тым ліку ўдзел у кантры «права-трацкісцкага блока», зраду радзіме, арганізацыю кулацкіх паўстанняў, падрыхтоўку тэрытарыяльных актў, падрыхтоўку дзяржаўнага перавароту, выпрацоўку паражэннай устаноўкі змоўшчыкаў, выпрацоўку злачыннага плана расчленення СССР. У той жа час ён палемізуе з пракурорам па некаторых прад'яўленых яму абвінавачаннях.

Бухарын адмаўляе сваю сувязь з замежнымі разведкамі. Кручактэрнічаў, ён запэўняе суд, што ніколі не прабаваў арганізоўваць шпіянаж і шкандіцкія акты.

У гэтым месцы Бухарына перарывае не змогшы сабе стрываць Шаранговіч, які ўскоквае з месца і крычыць яму: — Кіньце хлусіць хоп адзін раз у жыцці. Хлусіце вы і зараз на судзе!

Ніколі не саромічыся, Бухарын прад'явае адмаўляць гэтыя вдавочныя факты, неабвержна даказаныя ў ходзе судовага следства. Ён адмаўляе сваё дачыненне да забойства Кірава, Менжынскага, Горкага і Максіма Пешкова.

Ранішняя пасяджэнне Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР 12 саватка адкрываецца ў 11 гадзін. Суд заслухоўвае апошнія словы падсудных.

Да дзённага перапынку суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Іванова, Крэсцінскага, Зубарэва, Рыкава, Шаранговіча, Хаджаева, Зеленаскага, Ібрамава, Ракоўскага, Розенгольца.

На вачарнім пасяджэнні суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Бухарына, Левіна, Буланава, Ягоды, Круч-

І толькі ў канцы свайго апошняга слова Бухарын вішэвата выражае раскаяне, запэўняючы, што ён «стаіць каланірапакланёным перад краінай, перад партыяй, перад народам».

Падсудны Левін просіць савецкі суд захаваць яму жыццё. Гаворач аб зробленым ім забойстве Горкага, Левін дазваляе сабе недарэчныя скардзіжні аб сваёй «гарачай любові» да афяры зробленага ім забойства.

Старшынявуючы тав. Ульрых вымушан звярнуцца да яго са словамі: — Ці нельга не кашчуніццаваць!

Падсудны Буланаў гаворыць, што стаць ворагам народа яго пабудзіў Ягода. Ён скардзіжае, што толькі на судзе яму стала ясна сапраўдныя фізіяномія важакоў «права-трацкісцкага блока».

— Прашу паверыць, — гаворыць ён, — што асабліва цяжка пакліць жыццё з усведманнем, што ты павіраеш за няправую справу, што паклі-даеш жыццё з-за гэтых людзей, фізіяномія якіх ясна ўсім свету і, на жаль, позна, але ясна стала і мне.

Падсудны Ягода прызнае свае злачынскія злачынствы, у той жа час прабучыць адмаўляць сувязь з замежнымі разведкамі і скардзіжае на пракурора С. М. Кірава. Указваючы, што савецкі народ разбіў і знішчыў контррэвалюцыйную права-трацкісцкую змову, ён звяртаецца да суда з просьбай дараваць яму, захаваўшы яму жыццё.

Падсудны Кручоў гаворыць аб сваёй ролі ў забойстве Горкага: — Я перажываю пачэйшы гарачага сорама, — дэлае Кручоў, — асабліва тут, на судзе, калі я дэдаваў і зра-зумуў усю контррэвалюцыйную гнуснасць злачынстваў права-трацкісцкіх банды, у якой я быў найбольшым абвіна-чатым.

Падсудны Плетніў запэўняе суд, што ён раскаўся ў сваёй злачыннай дзейнасці. «Калі суд знойдзе магчымым захаваць мне жыццё, — гаворыць ён, — я поўнасьці і палкам яго аддам майё совецкай радзіме».

У такім жа духу гаворыць падсудны Казакоў, які зазначае сваё апошняе слова наступнай завай: — Я заслугоўвае самай суровай кары і калі суд так вырашыць, я пры-му гэта рашэнне як належнае. Калі-ж мне будзе прадстаўлена магчымасць прываваць, то я ўсім сваім далей-шым жыццём зраблю ўсё, каб змыць з сябе ўсю гнаўбу, якая ляжыць на мне, і заглядзіць сваё злачынства часовай і ўпартай працай.

Апошнім гаворыць падсудны Мані-маў-Дзіноўскі. Ён указвае на тое, што адмаўляў падсобную ролю ў права-трацкісцкай змове і што з 1935 года пераваў свае арганізацыйныя сувязі са змоўшчыкамі. Ён гаворыць, што толькі на судзе яму стаў ясны ва ўсім аб'ёме сапраўдны характар злачыннай змовы. «Я прашу паверыць мне ў тым, што я не з'яўляўся непасрэдным чалавекам», — заўвагае ён, хадзіўваючы перад судом аб захаваанні яму жыцця.

У 21 гадзін 25 мінут Ваенная Калегія Вярхоўнага Суда Саюза ССР ідзе ў дарэдчы пачок для вынясення прыговору.

У 4 гадзін раніцы 13 саватка старшынявуючы — старшыня Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР армівае прыговор тав. В. В. Ульрых аглашае прыговор Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР.

АПОШНІ ДЗЕНЬ ПРАЦЭСА

Ранішняя пасяджэнне Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР 12 саватка адкрываецца ў 11 гадзін. Суд заслухоўвае апошнія словы падсудных.

Да дзённага перапынку суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Іванова, Крэсцінскага, Зубарэва, Рыкава, Шаранговіча, Хаджаева, Зеленаскага, Ібрамава, Ракоўскага, Розенгольца.

На вачарнім пасяджэнні суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Бухарына, Левіна, Буланава, Ягоды, Круч-

УРАДАВЫ КРЫЗІС У ФРАНЦЫІ

Усеагульная канферэнцыя Працы патрабуе ажыццэўлення праграмы народнага фронту

ПАРЫЖ, 12 саватка (БЕЛТА). Адміністрацыйная камісія Усеагульнай Канферэнцыі Працы (УКП), абмеркаваўшы стварыўшаеся палітычнае становішча, прыняла рэзалюцыю, у якой гаворыцца: «Нельга дапусціць, каб быў зроблен замах на сацыяльныя рэформы, дасягнутыя з чэрвеня 1936 года. УКП заўсёды гатова да зьяўлення супрацоўніцтва і падтрымання ўрада народнага фронту, вернага клятве 14 ліпеня, урада, які будзе імкнунца алпа-веднымі з'явамі і фінансавымі мерамі праводзіць праграму народнага фронту. Усеагульная канферэнцыя працы ад імя 5 млн. членаў прафэсаў заўвагае: «Нельга дапусціць, каб афяры патрабаваліся толькі ад працоўных, талы як капіталісты захоўвалі-б у недаклянасьці свае пры-вітці, дазваляючы ім прадаўжаць, на-перакор парламенцкай большасці і на-перакор волі краіны, актывнае супра-ціўленне сацыяльнай палітыцы наро-днага фронту. Абураныя маруднасцю і недастатковасцю мер, прынятых су-проць зачышчэкаў грамадзянскай вайны, — супроць так званых «стайна-ка камітэта рэвалюцыйнага дзеяння», мы не дапусцім малейшага паслаблен-ня ў адносінах да тых, чые злачын-ствы ставяць пад пагарзу само жыццё краіны».

— Пашу паверыць, — гаворыць ён, — што асабліва цяжка пакліць жыццё з усведманнем, што ты павіраеш за няправую справу, што паклі-даеш жыццё з-за гэтых людзей, фізіяномія якіх ясна ўсім свету і, на жаль, позна, але ясна стала і мне.

Падсудны Ягода прызнае свае злачынскія злачынствы, у той жа час прабучыць адмаўляць сувязь з замежнымі разведкамі і скардзіжае на пракурора С. М. Кірава. Указваючы, што савецкі народ разбіў і знішчыў контррэвалюцыйную права-трацкісцкую змову, ён звяртаецца да суда з просьбай дараваць яму, захаваўшы яму жыццё.

Падсудны Кручоў гаворыць аб сваёй ролі ў забойстве Горкага: — Я перажываю пачэйшы гарачага сорама, — дэлае Кручоў, — асабліва тут, на судзе, калі я дэдаваў і зра-зумуў усю контррэвалюцыйную гнуснасць злачынстваў права-трацкісцкіх банды, у якой я быў найбольшым абвіна-чатым.

Падсудны Плетніў запэўняе суд, што ён раскаўся ў сваёй злачыннай дзейнасці. «Калі суд знойдзе магчымым захаваць мне жыццё, — гаворыць ён, — я поўнасьці і палкам яго аддам майё совецкай радзіме».

У такім жа духу гаворыць падсудны Казакоў, які зазначае сваё апошняе слова наступнай завай: — Я заслугоўвае самай суровай кары і калі суд так вырашыць, я пры-му гэта рашэнне як належнае. Калі-ж мне будзе прадстаўлена магчымасць прываваць, то я ўсім сваім далей-шым жыццём зраблю ўсё, каб змыць з сябе ўсю гнаўбу, якая ляжыць на мне, і заглядзіць сваё злачынства часовай і ўпартай працай.

Апошнім гаворыць падсудны Мані-маў-Дзіноўскі. Ён указвае на тое, што адмаўляў падсобную ролю ў права-трацкісцкай змове і што з 1935 года пераваў свае арганізацыйныя сувязі са змоўшчыкамі. Ён гаворыць, што толькі на судзе яму стаў ясны ва ўсім аб'ёме сапраўдны характар злачыннай змовы. «Я прашу паверыць мне ў тым, што я не з'яўляўся непасрэдным чалавекам», — заўвагае ён, хадзіўваючы перад судом аб захаваанні яму жыцця.

У 21 гадзін 25 мінут Ваенная Калегія Вярхоўнага Суда Саюза ССР ідзе ў дарэдчы пачок для вынясення прыговору.

У 4 гадзін раніцы 13 саватка старшынявуючы — старшыня Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР армівае прыговор тав. В. В. Ульрых аглашае прыговор Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР.

У гэтым месцы Бухарына перарывае не змогшы сабе стрываць Шаранговіч, які ўскоквае з месца і крычыць яму: — Кіньце хлусіць хоп адзін раз у жыцці. Хлусіце вы і зараз на судзе!

Ніколі не саромічыся, Бухарын прад'явае адмаўляць гэтыя вдавочныя факты, неабвержна даказаныя ў ходзе судовага следства. Ён адмаўляе сваё дачыненне да забойства Кірава, Менжынскага, Горкага і Максіма Пешкова.

Ранішняя пасяджэнне Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР 12 саватка адкрываецца ў 11 гадзін. Суд заслухоўвае апошнія словы падсудных.

Да дзённага перапынку суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Іванова, Крэсцінскага, Зубарэва, Рыкава, Шаранговіча, Хаджаева, Зеленаскага, Ібрамава, Ракоўскага, Розенгольца.

На вачарнім пасяджэнні суд выслухоўваў апошнія словы падсудных: Бухарына, Левіна, Буланава, Ягоды, Круч-

І толькі ў канцы свайго апошняга слова Бухарын вішэвата выражае раскаяне, запэўняючы, што ён «стаіць каланірапакланёным перад краінай, перад партыяй, перад народам».

Падсудны Левін просіць савецкі суд захаваць яму жыццё. Гаворач аб зробленым ім забойстве Горкага, Левін дазваляе сабе недарэчныя скардзіжні аб сваёй «гарачай любові» да афяры зробленага ім забойства.

Старшынявуючы тав. Ульрых вымушан звярнуцца да яго са словамі: — Ці нельга не кашчуніццаваць!

Падсудны Буланаў гаворыць, што стаць ворагам народа яго пабудзіў Ягода. Ён скардзіжае, што толькі на судзе яму стала ясна сапраўдныя фізіяномія важакоў «права-трацкісцкага блока».

— Прашу паверыць, — гаворыць ён, — што асабліва цяжка пакліць жыццё з усведманнем, што ты павіраеш за няправую справу, што паклі-даеш жыццё з-за гэтых людзей, фізіяномія якіх ясна ўсім свету і, на жаль, позна, але ясна стала і мне.

Падсудны Ягода прызнае свае злачынскія злачынствы, у той жа час прабучыць адмаўляць сувязь з замежнымі разведкамі і скардзіжае на пракурора С. М. Кірава. Указваючы, што савецкі народ разбіў і знішчыў контррэвалюцыйную права-трацкісцкую змову, ён звяртаецца да суда з просьбай дараваць яму, захаваўшы яму жыццё.

Падсудны Кручоў гаворыць аб сваёй ролі ў забойстве Горкага: — Я перажываю пачэйшы гарачага сорама, — дэлае Кручоў, — асабліва тут, на судзе, калі я дэдаваў і зра-зумуў усю контррэвалюцыйную гнуснасць злачынстваў права-трацкісцкіх банды, у якой я быў найбольшым абвіна-чатым.

Падсудны Плетніў запэўняе суд, што ён раскаўся ў сваёй злачыннай дзейнасці. «Калі суд знойдзе магчымым захаваць мне жыццё, — гаворыць ён, — я поўнасьці і палкам яго аддам майё совецкай радзіме».

У такім жа духу гаворыць падсудны Казакоў, які зазначае сваё апошняе слова наступнай завай: — Я заслугоўвае самай суровай кары і калі суд так вырашыць, я пры-му гэта рашэнне як належнае. Калі-ж мне будзе прадстаўлена магчымасць прываваць, то я ўсім сваім далей-шым жыццём зраблю ўсё, каб змыць з сябе ўсю гнаўбу, якая ляжыць на мне, і заглядзіць сваё злачынства часовай і ўпартай працай.

Апошнім гаворыць падсудны Мані-маў-Дзіноўскі. Ён указвае на тое, што адмаўляў падсобную ролю ў права-трацкісцкай змове і што з 1935 года пераваў свае арганізацыйныя сувязі са змоўшчыкамі. Ён гаворыць, што толькі на судзе яму стаў ясны ва ўсім аб'ёме сапраўдны характар злачыннай змовы. «Я прашу паверыць мне ў тым, што я не з'яўляўся непасрэдным чалавекам», — заўвагае ён, хадзіўваючы перад судом аб захаваанні яму жыцця.

У 21 гадзін 25 мінут Ваенная Калегія Вярхоўнага Суда Саюза ССР ідзе ў дарэдчы пачок для вынясення прыговору.

У 4 гадзін раніцы 13 саватка старшынявуючы — старшыня Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР армівае прыговор тав. В. В. Ульрых аглашае прыговор Ваеннай Калегіі Вярхоўнага Суда Саюза ССР.

У гэтым месцы Бухарына перарывае не змогшы сабе стрываць Шаранговіч, які ўскоквае з месца і крычыць яму: — Кіньце хлусіць хоп адзін раз у жыцці. Хлусіце вы і зараз на судзе!

Ніколі не саромічыся, Бухарын прад'явае адмаўляць гэтыя вдавочныя факты, неабвержна даказаныя ў ходзе судовага следства. Ён адмаўляе сваё дачыненне да забойства Кірава, Менжынскага, Горкага і Максіма Пешкова.

ГЕРМАНСКАЯ АКУПАЦЫЯ АЎСТРЫІ

НАСТУПЛЕННЕ ГЕРМАНСКИХ ВОЙСК

ЛОНДАН, 12 саватка (БЕЛТА). Па паведамленню агенства Рэйтар з Інсбрука, германскія войскі сёння раніцай перайшлі граніцу з Аўстрыяй у Шарнінг і ў сучасны момант набліжаюцца да Інсбрука. Разам з германскімі войскамі ў Аўстрыю ўварваліся атрады аўстрыйскага легіёна. Губернатар і віцэ-губернатар Інсбрука арыштаваны і заменены гітлераўцамі.

Карэспандант газеты «Таймс» паведамляе з аўстра-германскай граніцы, што нямецкія войскі перайшлі аўстра-германскую граніцу ў Зальцбургу, Куфштайне і Мітэнвальдзе. На граніцы паміж Баварыяй, Зальцкаммергу і Тыролем учора было скамантавана 50 тысяч германскіх войск. Сёння раніцай на Зальцбург, Куфштайн і Гарміш руданымі новай германскай часці.

ЛОНДАН, 12 саватка (БЕЛТА). Як паведамляе венскі карэспандант агенства Рэйтар, сёння раніцай у Лінц прыбылі тры германскія браневікі. У момант, калі браневікі прыбылі ў горад, 300 германскіх самалётаў ляталі над горадам. Браневікі з'яўляюцца авангардам калона рэйхсвера, якая на-ступлае з боку аўстра-германскай гра-ніцы. Паводле паведамлення гэтага-ж карэспанданта, у Вену прыбыў нямецкі германскага міністра авіяцыі генерал Мільх.

Камандзір аўстрыйскага гарнізона ў Зальцбургу наведваў камандуючага рэйхсверам і заявіў, што ён перадае сабе ў распараджэнне германскага камандавання.

Венскі карэспандант агенства Рэйтар далей паведамляе, што Гітлер пра-ваў Брауну і яго закахуючы у Лінц. Як паведамляе берлінскі карэспандант агенства Рэйтар, у Брэнс (каля аўстра-італьянскай граніцы) прыбылі першыя матарызаваныя германскія часці.

ЛОНДАН, 12 саватка (БЕЛТА). Як паведамляе венскі карэспандант агенства Рэйтар, сёння раніцай у Лінц прыбылі тры германскія браневікі. У момант, калі браневікі прыбылі ў горад, 300 германскіх самалётаў ляталі над горадам. Браневікі з'яўляюцца авангардам калона рэйхсвера, якая на-ступлае з боку аўстра-германскай гра-ніцы. Паводле паведамлення гэтага-ж карэспанданта, у Вену прыбыў нямецкі германскага міністра авіяцыі генерал Мільх.

Камандзір аўстрыйскага гарнізона ў Зальцбургу наведваў камандуючага рэйхсверам і заявіў, што ён перадае сабе ў распараджэнне германскага камандавання.

Венскі карэспандант агенства Рэйтар далей паведамляе, што Гітлер пра-ваў Брауну і яго закахуючы у Лінц. Як паведамляе берлінскі карэспандант агенства Рэйтар, у Брэнс (каля аўстра-італьянскай граніцы) прыбылі першыя матарызаваныя германскія часці.

ЛОНДАН, 12 саватка (БЕЛТА). Як паведамляе венскі карэспандант агенства Рэйтар, сёння раніцай у Лінц прыбылі тры германскія браневікі. У момант, калі браневікі прыбылі ў горад, 300 германскіх самалётаў ляталі над горадам. Браневікі з'яўляюцца авангардам калона рэйхсвера, якая на-ступлае з боку аўстра-германскай гра-ніцы. Паводле паведамлення гэтага-ж карэспанданта, у Вену прыбыў нямецкі германскага міністра авіяцыі генерал Мільх.

Камандзір аўстрыйскага гарнізона ў Зальцбургу наведваў камандуючага рэйхсверам і заявіў, што ён перадае сабе ў распараджэнне германскага камандавання.

Венскі карэспандант агенства Рэйтар далей паведамляе, што Гітлер пра-ваў Брауну і яго закахуючы у Лінц. Як паведамляе берлінскі карэспандант агенства Рэйтар, у Брэнс (каля аўстра-італьянскай граніцы) прыбылі першыя матарызаваныя германскія часці.

ЛОНДАН, 12 саватка (БЕЛТА). Як паведамляе венскі карэспандант агенства Рэйтар, сёння раніцай у Лінц прыбылі тры германскія браневікі. У момант, калі браневікі прыбылі ў горад, 300 германскіх самалётаў ляталі над горадам. Браневікі з'яўляюцца авангардам калона рэйхсвера, якая на-ступлае з боку аўстра-германскай гра-ніцы. Паводле паведамлення гэтага-ж карэспанданта, у Вену прыбыў нямецкі германскага міністра авіяцыі генерал Мільх.

Камандзір аўстрыйскага гарнізона ў Зальцбургу наведваў камандуючага рэйхсверам і заявіў, што ён перадае сабе ў распараджэнне германскага камандавання.

Венскі карэспандант агенства Рэйтар далей паведамляе, што Гітлер пра-ваў Брауну і яго закахуючы у Лінц. Як паведамляе берлін